

Смірнова Олега Ювеналійовича,

СКАРГА/ПОВІДОМЛЕННЯ
про наявність фактів академічного плагіату
в дисертації Вітренка А. О.

Керуючись пп. 2–7 «Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації», затвердженого на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 24 жовтня 2023 р. (протокол № 16 (45); зі змінами: протокол № 21 (50) від 26.12.2023, протокол № 10 (60) від 14.05.2024 та протокол № 18 (68) від 22.10.2024), повідомляю про виявлені факти академічного плагіату в дисертації Вітренка А. О.:

Вітренко Андрій Олександрович. Ринок рекламних послуг у трансформаційній економіці. — Дис. ... кандидата економічних наук (спец. 08.01.01 — економічна теорія). — Київ, 2005.

Науковий керівник — **Базилевич Віктор Дмитрович**, доктор економічних наук, професор кафедри економічної теорії, декан економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Офіційні опоненти:

- **Малий Іван Йосипович**, доктор економічних наук, професор кафедри політичної економії обліково-економічних факультетів Київського національного економічного університету;
- **Кубишина Надія Сергіївна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри промислового маркетингу Київського національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут».

Робота була виконана на кафедрі економічної теорії Київського національного торговельно-економічного університету Міністерства освіти і науки України.

Дисертація була захищена 19 травня 2005 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.001.13 Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Учений секретар спеціалізованої вченої ради — доктор економічних наук, професор **Ірина Іванівна Мазур**.

Дисертація (декілька файлів) і автореферат Вітренка А. О. розміщені на сайті Національного репозитарію академічних текстів: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0405U002140/>.

У «Рекомендаціях щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (Лист МОНУ №1/11-8681 від 15.08.2018) зазначається наступне:

- п. 1.2. Академічний плагіат — оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»);
- п. 2. Академічним плагіатом є:

- 2.1 Відтворення в тексті наукової роботи без змін, ~~національного агентства із~~ **національного агентства із** забезпечення

якості вищої освіти

№22-25-АД від 26.06.2025

в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

- 2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

У дисертації А. О. Вітренка виявлені факти порушення академічної доброчесності, які підпадають під визначення академічного плагіату (пп. 1.2, 2.1 і 2.2 зазначених «Рекомендацій»).

Установлено, що дисертація А. О. Вітренка містить текстові збіги (плагіат) з такими джерелами:

1. Вечкинзова Е. А. Становление и развитие рынка рекламы в переходной экономике (на материалах Республики Казахстан). – Дисс. ... кандидата экономических наук. – Новосибирск, 2001. (Електронна копія ідентична примірнику джерела неправомірного використання).
2. Смирнова Л. А. Исследование структуры и управления рынком рекламных услуг. – Дисс. ... кандидата экономических наук. – Санкт-Петербург, 1999. (Електронна копія ідентична примірнику джерела неправомірного використання).

Дисертації або будь-які інші праці Олени Вечкінзової та Людмили Смірнкової відсутні в «Списку використаних джерел» дисертації А. О. Вітренка.

Переписуючи текст з російських джерел, А. Вітренко здійснив заміни слів чи висловів на українські відповідники, а саме: «Экономика Казахстана» на «Економіка України», «нашей Республики» на «нашої країни», «регион» на «країна», міняє «казахстанских производителей» на «українських виробників», «ОАО “Караганды - нан”» на «провідні українські виробники алкогольної продукції», «для казахстанского рынка» на «для українського ринку», «в Карагандинской области» на «в Україні», «казахстанских пользователей» на «українських користувачів», «на карагандинском рынке» на вислів «на українському ринку».

Також Вітренко підмінив автора проведених досліджень – компанію Web Track – на сайти yandex.ru та bigmir.net зі збереженням числових даних (с. 142–143 дисертації).

Виявлені факти описані в публікації на сайті «Помилки та фальсифікації в наукових дослідженнях» під назвою «Плагіатна кандидатська дисертація заступника міністра освіти і науки України Андрія Вітренка» (https://false-science.ucoz.ua/news/plagiatna_kandidatska_disertacija_zastupnika_ministra_osviti_i_nauki_ukrajini_andrija_vitrenka/2025-04-08-159; вебархівна копія – https://web.archive.org/web/20250620185711/https://false-science.ucoz.ua/news/plagiatna_kandidatska_disertacija_zastupnika_ministra_osviti_i_nauki_ukrajini_andrija_vitrenka/2025-04-08-159).

Наявні збіги текстів без зазначення покликань порушують вимоги, встановлені статтею 42 Закону України «Про освіту» щодо академічної доброчесності, а також порушують дійсні на момент захисту (2005 рік) вимоги «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997 р. № 644 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/644-97-п/ed20070307#Text>)

«11. Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої наукової монографії. Вона містить висунуті автором для прилюдного захисту науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характерна єдністю змісту і свідчить про особистий внесок здобувача в науку.»

«13. <...> Кандидатська дисертація повинна містити результати проведених автором досліджень та отримані автором нові науково обґрунтовані результати, які у сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для певної галузі науки.»

«14. Основні наукові результати дисертації відображають особистий внесок автора в їх досягнення і обов'язково повинні бути опубліковані автором у формі наукових монографій, посібників (для дисертації з педагогічних наук) чи статей...»

«16. <...> У разі текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.»

На підставі викладеного звертаюся до НАЗЯВО з проханням:

1. Розглянути питання щодо академічного плагіату в дисертації Андрія Олександровича Вітренка на здобуття ступеня кандидата наук, провівши аналіз наведених фактів текстових збігів, та прийняти рішення щодо виявлення/невиявлення у дисертації А. О. Вітренка фактів порушення академічної доброчесності.
2. У випадку підтвердження фактів порушень А. О. Вітренком академічної доброчесності звернутися до Міністерства освіти і науки України з вимогою щодо необхідності позбавлення цієї особи наукового ступеня кандидата наук.

Додатки:

1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів дисертації Вітренка А. О. та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства у форматах pdf та docx.
2. Електронна копія дисертації Вітренка А. О., поданої на здобуття наукового ступеня кандидата наук, у форматі pdf (на сайті НРАТ дисертація представлена окремими файлами; до скарги додається архівний файл із сайту НРАТ).
3. Електронні копії перелічених у скарзі джерел неправомірного використання у форматі pdf.

25 червня 2025 р.

О. Ю. Смірнов,
канд. біол. наук, ст. наук. співр.